

TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA MILLIY SAN'AT ELEMENTLARI VA INTERAKTIV METODLARNI INTEGRATSIYA QILISH

Nasulloyeva Sarvinoz Komiljon qizi

Buxoro Davlat pedagogika instituti

Tasviriy san'at magistratura ta'lim yo'nalishi

1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada tasviriy san'at darslarida milliy san'at elementlari va interaktiv metodlarni integratsiya qilishning pedagogik usullari tahlil qilinadi. Tadqiqot o'quvchilarda milliy madaniyatni anglash, badiiy savodxonlik va ijodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan. Shuningdek, mashg'ulotlarda an'anaviy san'at shakllarini zamonaviy texnologiyalar va interaktiv yondashuvlar bilan uyg'unlashtirishning samarali metodlari keltiriladi. Maqola pedagoglar va san'at o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar beradi va darslarning mazmuniy samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar : Milliy san'at elementlari, Tasviriy san'at, Interaktiv metodlar, Pedagogik yondashuvlar, Ijodiy mashg'ulotlar, Estetik tarbiya

Tasviriy san'at darslari o'quvchilarda estetik didni rivojlantiradi, vizual tafakkur va kreativ fikrlashni shakllantiradi, shuningdek, milliy madaniyat va qadriyatlarni anglashga yordam beradi. Har bir millatning o'ziga xos ornamentlari, rang-palitrasi va motivlari mavjud bo'lib, ular pedagogik jarayonda ijodiy faoliyatning muhim elementini tashkil etadi.

Bugungi kunda pedagogik jarayonlarda milliy san'at elementlari va interaktiv metodlarni uyg'unlashtirish dolzarb vazifa hisoblanadi. Mashg'ulotlarda milliy san'at elementlarini tatbiq etish o'quvchilarda estetik savodxonlikni oshiradi, ijodiy tafakkur va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Shu bilan birga, interaktiv yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalar yordamida darslarni qiziqarli va samarali qilish mumkin.

Mazkur maqolada milliy san'at elementlari va interaktiv metodlarni tasviriy san'at darslariga integratsiya qilishning samarali pedagogik usullari tahlil qilinadi, amaliy tavsiyalar keltiriladi. Ushbu yondashuv o'quvchilarda milliy madaniyatni anglash, ijodiy salohiyatini oshirish va zamonaviy texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan.

Tasviriy san'at darslarida milliy san'at elementlari va interaktiv metodlarni uyg'unlashtirish o'quvchilarda estetik did, vizual tafakkur va milliy madaniyatni

anglashni rivojlantiradi. Har bir millatning san'at elementlari, ornamentlar, rang-palitra va naqsh-uslublari o'ziga xos bo'lib, ular tarixiy, madaniy va ma'naviy ahamiyatga ega. Pedagogik jarayonda ushbu elementlarni dars mashg'ulotlariga integratsiya qilish o'quvchilarning badiiy savodxonligi va ijodiy tafakkurini oshiradi, ularni milliy qadriyatlar bilan bog'laydi.

Milliy san'at elementlarini mashg'ulotlarga tatbiq etishning birinchi yo'li – ularning tarixiy va madaniy kontekstini tushuntirishdir. O'quvchilarga ornamentlarning kelib chiqishi, ramziy ma'nosi, ranglarning va naqsh-uslubining xususiyatlari haqida ma'lumot beriladi. Masalan, o'zbek xalqining geometrik naqshlari, guldor va qush tasvirlari bilan bog'liq tarixiy hikoyalar o'quvchilarga batafsil tushuntiriladi. Bu usul orqali o'quvchilar milliy merosni qadrlashni o'rganadilar va milliy identifikatsiya hissi shakllanadi.

Ikkinchi muhim usul – milliy san'at elementlarini amaliy mashg'ulotlarda qo'llashdir. O'quvchilar rasm, kollaj, akvarel, rangli qog'oz va boshqa materiallardan foydalangan holda milliy naqsh va ornamentlarni yaratadilar. Shu bilan birga, pedagoglar zamonaviy texnologiyalar, masalan, raqamli tasviriy dasturlar yoki grafik vositalardan foydalanib, an'anaviy san'at elementlarini zamonaviy ijodiy formatlarda aks ettirish imkonini yaratadilar. Bu metod o'quvchilarda ijodiy tafakkur, muammolarni hal qilish va eksperiment qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

Guruh va loyihaviy ishlari pedagogik jarayonda samarali vosita hisoblanadi. O'quvchilarga milliy san'at elementlari asosida kichik ijodiy loyihalar yaratish vazifasi berilganda, ular mustaqil ravishda tadqiqot olib boradilar, ma'lumotlarni tahlil qiladilar va ijodiy yechimlarni topadilar. Shu jarayonda guruh ishlari o'quvchilarda jamoaviy hamkorlik ko'nikmalarini, interaktiv muloqot va muammolarni hal qilish qobiliyatini shakllantiradi.

Mashg'ulotlarda milliy san'at elementlarini interaktiv metodlar bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarning vizual tajribasini boyitadi. Masalan, an'anaviy naqsh va ornamentlarni raqamli prezentatsiya, 3D modellash va multimediyali vositalar yordamida ijodiy loyihalarda qo'llash mumkin. Bu jarayon o'quvchilarda vizual tafakkur, dizayn va kreativ yondashuvlarni rivojlantiradi.

O'quvchilarning yosh xususiyatlari va individual qobiliyatlarini hisobga olgan holda mashg'ulotlarni tashkil etish muhimdir. Boshlang'ich sinflarda oddiy va tushunarli ornamentlar bilan ishlash, o'rta va yuqori sinflarda esa murakkab loyihaviy ishlar, raqamli va interaktiv texnologiyalar bilan ishlash tavsiya etiladi. Shu yo'l bilan o'quvchilarning qiziqishi oshadi va ijodiy salohiyati rivojlantiriladi.

Milliy san'at elementlari va interaktiv metodlarni uyg'unlashtirish jarayonida o'quvchilarga ijodiy erkinlik va eksperiment qilish imkonini berish zarur. Pedagoglar o'quvchilarga turli materiallar, ranglar, shakllar va texnikalarni sinab ko'rishga ruxsat berishi kerak. Bu usul o'quvchilarda muammolarni hal qilish va ijodiy yechimlarni topish qobiliyatini oshiradi.

Shuningdek, interaktiv metodlar va multimediya vositalarini qo'llash mashg'ulotlarni qiziqarli va samarali qiladi. O'quvchilar video materiallar, raqamli prezentatsiyalar va onlayn resurslar yordamida milliy san'at elementlarini o'rganadilar. Bu nafaqat vizual tajribani boyitadi, balki o'quvchilarni mustaqil tadqiqot qilishga va zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashga o'rgatadi.

Natijada, tasviriy san'at mashg'ulotlarida milliy san'at elementlari va interaktiv metodlarni uyg'unlashtirish o'quvchilarning estetik didini oshiradi, milliy madaniyat va qadriyatlarni anglashga yordam beradi, ijodiy tafakkur va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Ushbu yondashuv pedagoglarga mashg'ulotlarni zamonaviy va milliy qadriyatlarni hisobga olgan holda tashkil etish imkonini beradi va o'quvchilarda badiiy va ijodiy salohiyatni samarali oshiradi.

Tasviriy san'at darslarida milliy san'at elementlari va interaktiv metodlarni uyg'unlashtirish pedagogik jarayonning samarali usuli hisoblanadi. Bu yondashuv o'quvchilarda milliy madaniyatni anglash, estetik didni rivojlantirish va ijodiy tafakkurini oshirishga xizmat qiladi. Mashg'ulotlarda milliy san'at elementlari yordamida loyihaviy va guruh ishlari tashkil etish o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish va ijodiy yechimlar yaratish qobiliyatini rivojlantiradi. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning vizual tajribasini kengaytiradi va darslarni interaktiv va qiziqarli qiladi. Natijada, pedagoglar mashg'ulotlarni zamonaviy yondashuvlar va milliy qadriyatlarni uyg'unlashtirgan holda tashkil etish orqali o'quvchilarning badiiy va ijodiy salohiyatini samarali oshirishga erishadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавдиров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности //Педагогическое образование и наука. – 2017. – №. 2. – С. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons //Eastern European Scientific Journal. – 2017. – №. 1. – С. 131-134.

3. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – Т. 587. – С. 02016.
4. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology //AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – Т. 3268. – №. 1. – С. 070035.
5. Шавдиров С. А. Ўқувчиларда тасвирий саводхонликка оид ўқув компетенцияларини шакллантиришнинг педагогик-психологик жиҳатлари //Современное образование (Узбекистан). – 2017. – №. 6. – С. 15-21.
6. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari //Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – С. 8-14.
7. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students //Science and innovation. – 2023. – Т. 2. – №. B10. – С. 192-198.
8. Шавдиров С. А. ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМУ О. И ПРИКЛАДНОМУ ИСКУССТВУ //INTERNATIONAL SCIENTIFIC REVIEW OF THE PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION. – 2018. – С. 84-85.
9. Shovdirov S. TASVIRIY SAVODXONLIKKA OID O'QUV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA O'QUVCHILARNI MANTIQUIY VA ABSTRAKT FIKRLASHGA O'RGATISH //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 193-196.
10. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts //International Journal on Integrated Education. – 2023. – Т. 4. – №. 3. – С. 60-66.

